

مجموعه دیوان عالی

ادبی و سیاسی رساله اسبوعیه در

۳۱ شهریور

۱۱ ذی القعدة ۱۳۲۹

پنجشنبه

جزء عدد : ۱۱۹

محاکمه و دیوان عالی

هر شینک مبادیستند دائماً نقصان و نسیان عقبه لرینه اوغرائیلیر . و شبهه
یوقدرکه کمال صرف هیچ بر وقت انسانیته میسر اولما مشدره نه قدر تکامله کیدلسه
ینه بر جهتند نقصان محققدیر . شوقدرکه هر حادثه بر درس عبرت تشکیل ایدم جکشدن ،
تجربه لر آرتدجه دائماً نقصانی اکاله و بر حالد و واقع اولان نسیانی دیگر بر حالد
جبره موفقیت حاصل اولور . ذاتاً دستور تکاملده بودر .

شومقدمه جکله گیرمک ایسته دیکم: بحث، هیئت سابقه و کلانک دیوان عالی به سوقی
مسئله سیدرکه بو حادثه ، تاریخ مشروطیت عثمانیه ده بر فصل مخصوص کشادینه بادی
وله جقدر . ایسته بوسبیلده درکه مشروطیت بر مملکت ایچون محض مسمودیتدر .
آکا بحق مالک اولان قوملر اقوام مدنییه ایچنده ادعای بختیاری و افتخاره
مستحققدیر .

کچن هفته نشر اولسان ترکیه غزتلردن بری : (برنجی دفعه اولمق اوزره

وکلانک قانون اساسی به استناد آ دیوان عالیده محاکمسی طلب اولنیور . ا مقدسیله
باشلادیفی مقاله ده :

« بزده وکلانک افسال مأموریتلرندن دولایی محاکمسته ایلک دفعه تنظیمات خطنک
اعلانی متعاقب تصادف اولنور ، اول وقت خسروپاشا ، منشی وشاعر مشهور عاکفپاشا ،
نافذ پاشا تنظیمات خطنه مغایر افعالدن طولانی محاکمه اولنورق محکوم اولدیله . « دیمشدر .
ز بوقوله نفی ایله جواب وبرر ، و خیر ! بونلر گلخانه خطنه مغایر افعالدن
طولایی محاکمه اولنمدیلر دیرز .

چونکه خسرو پاشانک مجلس والاده اجرا اولنان محاکمسی صورتده
خسروک مصر مسئله سنه سبب اولسی و حقیقتده ایسه رشید پاشانک اعدایی
تصمیم ایله سلطان عبدالمجید و صایاده بولنسی ایدی . تاریخ تنظیماتی یازمه جق
اولانلرک تبع اتمیری لازم گلان مسائل مهمدن اولدینی ایچون تاریخ انجمنی
ارکانک بومادهده ذهول اتماملرینی اخطار ایدرز .

کذا عاکف پاشا مرحومک محاکمسی دخی صرف رشید پاشانک فرض
شخصیسی نتیجسی ایدی که بو . مسلک واجتهادلرنده اولان اختلاف ایله برابر
پرتو پاشانک اعدایی ، عاکف پاشانک یلمسندن طولایی بر نوع اخذ نار ایدی .
حال بوکه پرتو پاشانک اعدایی خصوصنده عاکف پاشا مرحوم تمامیه بری الذمده در .
حتی بوندن یکرمی سنه مقدم عاکف پاشانک ترجمه حالتی یازدیغم صرهده
بو مختلفی و آنک موجب اولدینی منافسه و محاکمهی شوقفرده بیان ایتمشیدم :

« سلطان محمودک ارتحانندن صکره رشید پاشانک لوندره سفارتندن عودتیه عهده سنده
بولنان خارجییه نظارتی بالفعل ایضایه مباشرتی هنکامنده ، که امور اداره جه ایکنجی پردور
تجدد مرکز مبدا ایدر . مشار الیه عاکف پاشانک دخی مخالف اجتهاد و مسلک الجاسیه داخلیه
نظارتندن انفصالی لازم کلشدر . ایشته بوتاریخدن ارتحاله قدر عاکف پاشا ، رشید پاشا
طرفدن - شانه یاقشماز بهانه لرله - تحت محاکمیه آلنورق ، وکاه بروسه یه نفی ایدیلرک
برخی مصائب اوغرادلش و نهایت بروسه دن اطلاق اوزریت حجه عزیمت وعودتنده ۱۲۶۴
سنه سی رجینده اسکندریه ده وفات ایتشدر . »

نافذ پاشا محاکمسی ایسه خصمسی طرفندن صرف رشید پاشایی لکملک

مقصود یله احداث ایدلمش اسبندات غرضکارانه نتیجه سی ایدی . شته کیم شاعر کاظم باشانک :

« يك وجود ایدی مغردیچله رشید و نافذ »

مصراعیله باشلایان قطعه غلیظ المائی دخی بو بهتان غرض انتمای گوسترر .
مغردیچ معلومدرکه جزایرلی اوغلی مغردیچ اوله رق ضربخانه صرافی ایدی .
بونلره عزو اولان سیئه یسه رشید و نافذ باشالره مغردیچك برشرکت مثله
ارتکاب تشکیل اتملری ایدی .

حال بوکه خصماسی رشید باشایه هیچ برشی بایمدی . حتی مشارالیه بومعامله دن
منقل اوله رق برمدت مصره کیتمش وعودتده سلطان عبدالمجید - برنوع رضیه
اولق اوزره - ساحلخانه سینه کیدرک . باشانک تلطفنی واجب گورمشدرکه بوده
مشارالیهك عزوایات واقعه دن پاك دامن اولدیغنه دلالت ایدن حالتندر .

غرضه نك . ضبطیه ناظری حسنی باشانک محاکمه سی حقنده کی افاده سی دخی
طوغری دکدر . زیرا محمود ندیم باشانک نفی ایتدیردیکی ذوات خسه که باشده حسین
عونی باشا اولدیفی خالده شروانی رشیدی باشا . مابین باش کاتبی امین بك .
اشقودره والیسی دیوبندجی اسماعیل باشا ایله حسنی باشادر . محاکمه دکل استجواب
بیله اولمندن باراده سینه . اسپارته و آماسیه و طریزون و ماغوسیه اجلا
اولنمشدر .

تاریخ تنظیمادن صکره بزد معنای صحیحیله ایکی محاکمه وقوع بولمشدرکه بونک
بری قبودان دریا محمود باشانک ۱۱ . دیگریده صدر اسبق محمود ندیم باشانک در .
برنجیسی مجلس تنظیمات اعضاسندن بش ذاتك الحاقیله مجلس والاده . دیگر
مدحت باشانک صدارت اولیسنده مجلس خاص وکلاده اجرا ایدلمشدر .

قبودان محمود باشانک محاکمه سی دونمای هایونك سینوب لیمانده احراق
و افنا ایدلمسندن طولانی ایدی . چونکه روسیه یلر ۱۲۷۰ سنه سی ربیع الاولك

۱۷ سنده سینوب لیاننده مجتمع بولنش اولان دونمای هابونی اعلان حربدن اول صیقیشدیروب احراق ایتمشردی . محمود باشا ایسه وکلادن اولق صفتیه دایما مجالس مشورت وکلاده بولندی و روسیه نك تکالیف عقیقه سنه مطلع اولدینی حالده دونمایه . سینوبی ترك ایتك امرینی ویرمامش ایدی . قبودان دریاق ایسه بحریه ناظرانی کبی دکل . آمیرالک فوقده بر منصب ، تعمیردیگرله بریه ده کی سرعسکرلک و یاسر دارلق کبی بر مسند اولدیغندن ، دونمانک حرکات و سکناتی آنک امر و تدبیرینه مفوض ایدی . بناء علیه بو خطای فاحشندن طولانی مجلس والاده محاکمه سی اجرا ورتبه عسکریه سنک دفعیه بولی به اجلا ایدلدی .

بو حادثه ده بیوک کوچک ۳۷ یاره دونماز محترق اولمش و یالکیز بحریه ناظری متوفی حسن پاشانک پدری مشهور بوزجه آطه لی حسین پاشا ، سوارسی بولندی بر فرقینی قورتاروب بوغازدن ایجری گیرمش و حادثه احراقی ده اوزات خبر ویرمشدر .

محمود ندیم پاشانک محاکمه سی ایسه هیرش مسئله سنده ۲۰۰ بیك عثمانی لیراسنک اورنندن غائب اولسی ماده سی ایدی که بو یارمنک محمود ندیمک یدارتکابنه یکدیکنه حکم اولنیوردی . بناء علیه اراده سی استحصال اولنهرق محمود ندیم پاشا تحت محاکمه آلمشدی . انمای استجوابده یارمنک محل تودیعی تعیین ایتسی اوزرینه بالطبع برانته لزوم کوردلدی . ایشته تنظیماتدن صکره و ۹۳ قانون اساسی سندن اول وکلادن اولوبده تحت محاکمه آلان کیمسلر بویکی ذاتدر .

§

مشروطیت ایسه تأمین سلامت مملکت ایچون کافل مسئولیتدر . بوده هر فعلک بر مسئولی بولنق و افعالی آندن سؤال اولنق قضیه سی تشکیل ایدر . سیاسی واداری خصوصانده ایسه جهت کلیه اعتباریه کرک مجتمعا و کرک منفرداً وکلا مسئول اولدینی کبی ، مجتمعا بر هیئت عائد اولان بر سقیمده بعض فردک بعض فرده نسبتله مسئولیتی ده اغیردر . بویسه وظیفه اعتباریه در .

ایشته طرابلس غرب حادثه سی بوقیلندیرکه بونده باشده قاینه ریشی اولدینی حالده خارجیه، حربیه و داخلیه ناظرلرینک مسئولیتی وکلای سارویه نسبتله دها آغردر.

روایتہ نظرآ خارجیه ناظر سابقی رفعت پاشا بوندن بش آتی ماه مقدم مجلس وکلاده رئیس وکلا ایله حربیه ناظرینه طرابلس غرب حقننده آلدینی معلوماتی (نوط) ایتدیرمشدر. یعنی ایتالیا نک تشبثات فعلیه منجر اوله بیلجک منویات و تصمیماتی حقننده کی استخباراتنک درجه سنی بیلدیرمش و لازم کلان تدایرک اتخاذه، برینک ریاست عامه سنه دیگرینک وظیفه خاصه سنه ترک ایلشددر. شو حالده رفعت پاشا کندی نظارتنه، کندی وظیفه سنه عائد خصوصاتی بر درجه قدر ایفا ایلش اولبور. حتی بوکا دائر نظارتده و نائق بولندینی ده تأمین اولنیور.

روما سفیر سابقی کانظم بکده طرابلس غرب حقننده خفی و جلی ایتالیا ده تعقیب ایدیلان پولتیقه ناک جهات مختلفه و مهمه سی حقننده نظارت خارجیه بی ایقاظدن خالی اولمادیغنی سولیکده ایش.

طرابلس غرب والی و قوماندانی مشیر ابراهیم پاشا حضرتلرینک دخی هم حربیه و همده داخلیه نظارتلرینه بر طاقم اشعارات مهمده بولنش اولدینی روایت اولنیور.

بونلرک بالطبع نه درجه قدر صحیح و مهم اولدینی مبعوثانک ایکنجی شعبه سنده دوام ایتمکده اولان تحقیقاتک نتیجه سی تعیین ایده جکدر.

هر حالده ابراهیم حق پاشا قاینه سنک نتیجه سی ملکیتی باشند باشه داغدارایدن بر غفلت عظماده بولمقله طرابلس غرب حادثه سنه سببیت ویردیکنه افکار عامه قناعت کنیرمشدر.

چونکه طرابلس غرب حقننده ایتالیا حکومتنک معلوم و حتی متواتر اولان نیات و حرکتی و بر بحق سنه دهنبری خصوصات تطبیقیه جه فوق العاده بر فعالیت کوستردیکی صاغیرلرک بیلله قعر صماخنده طنین انداز اولان حوادثدن ایدی. فقط بو حقیقتلر گوش وکلایه فرصتیاب دخول اوله مدی. بوذاتلر یا التزام تصامم

ایلدیلر که بوکا احتمال ویرمک ایسته میز، و یا خود حقیقه سمع انبیا هله ایصم ایدی. هر حالده ملت بوذاتلری، تعبیر عامیانه اوزره (اوردم طویماز) اولدقلرندن طولایی دکل، بالعکس هر شیئی اورمدهن طویه جق و اورمغه حاجت بر اقیه جق مرتبه ده متحسس کامل اولملرینه قائل اولدینی ایچون مقاملرینه گنیرمش ایدی. ظننزه قالمسه حادثه حاضرده کی غفلت و سقامت کړک مجتمعا و کړک خصوصیت اعتباریله منفرداً مسئول اولمق لازم کلان ذواته گریزگاه معذرت بر اقیه جق قدر میدانده در.

ایکنجی شعبه نك نتیجه تحقیقاتی هر نهیه منجر اولورسه اولسون، محکمه افکار عامه، هیئت سابقه وکلایی طرابلس مسئله سنده مهم گورمکده در. یوقاروده دخی سویلش اولدینمز اوزره حق پاشا هیئتک سیاسی واداری مسئولیتنی ایجاب وتشید ایدن بر جوق اسباب موجوددر. روما سفیری کاظم بکک سبب استعفا سی دخی بوجهله تشیدیده دندر. چونکه «شار الیه واشینغتوندن رومایه نقل مأموریت ایتدیکی کوندن، رومادن تاریخ انفکاکنه قدر او یومامش، روما محافل سیاسی و دیپلوماتیکه سنک خفایاسنه ممکن اوله بیلدیکی قدر مطلع اولدجه استانبولی ایقانه چالشمش. غرابت اوراسنده در که ایقانات و اشعاراتی حقنده ولو صورت عادیده اولسون منسوب اولدینی نظارتدن بر تقدیر نامه ده دخی نائل اوله مامش. واقعا وظیفه نامنه ایفای خدمت ایدن ارباب فطانت و حمیت گوردیکی ایشلردن طولایی تقدیر و تحسینه مفتقر اولسه لرده بر نظارت. بر مسئله مهمه اوزرینه، بر سفیرینی، اشعارات متوالیه سندن منفعل اولدینی افهام ایدرجه سنه سگوت ایله مقابله و بناء علیه استنقال ایدرجه بیله میز که سفیرندن نه کی ایش بکلیه جکدر. کاظم بکک، ایتالیا نلرک طرابلس حقنده کی منویات وتشیباتی حقنده کی محرراتی مهمجه بر (دوسی به) تشکیل ایدیورمش. بونلرک الیوم نظارت عأده سنده موجود اولدینی فرض اولنسه بیله روما سفارتک خزینه اورا قنده محفوظ و بزم روما قونسولوسمزک مهر رسمیه بختوم اولدینی جمله تحقیقاتمزدندر.

ایکنجی شعبه مبعوثان بو اوراقی خارجیه دن جلب و مطالعه ایتشمیدر؟ بیله میز + هر حالده روما سفیری کاظم بکک طرابلس غرب حقنده کی مستخبراتی ناطق اولان بو اوراقک دخی سابق قایینه نك ذمت ویا برائی نقطه نظرنده شایان تبیع و تدقیق اولدیغنده اشتباهه محل یوقدر .

حریبه و داخلیه ناظرلرینک درجات مسئولیتدن هانکی درجه لوده مسئول طوتیله بیله جکندی ده مشیر ابراهیم پاشا حضرتلرینک بوایی نظارتدن هر برینه عسکری واداری اتحادی لازم کلان تداییر حقنده کی اشعاراتنک اهمیتی تعیین ایدم جکدر . بزهیچ برفکر بیان ایتمکسزین شو حقیقی شایان تأمل کوریرزکه : طرابلس عادتاً آفریقانک برکوشه سنده (لیلکک آندینی یاوری) مثلنی تمثیل ایدم چک بر حالده ترك ایدلمش و بو بیچاره یاورینک مدافعلمری بولنان افراددن بر قسم مهمی ده اورادن قالدیرلمشدر .

کذا نکهبانی اولمق لازم کلان والی بیله . داخلیه نظارتنک بزجه هیچ بر معنایه حملی قابل اولمان مساحه دورادور یله استانبولده آیلرجه قالمشدر .

عجبا بو کونگی کونده دریالرگی جوش و خروشه کلان ارباب غیرتک صولت قهرمانه لر یله قهر و تدمیر ایدیلا ایتالیانلر . اوراده بر قوه کافیه عسکریه و آنک ایجاب ایتدیکی استحکامات مهمه موجود بولمخش اولسه . یعنی والی و قوماندانک اشعاراتی وظیفه دار اولان نظارتجه نظر اعتباره آلسه ایدی ایتالیانلرک اورایه پای انداز تجاوز اولملری قابل اولورمی ایدی ؟

ایکنجی شعبه نك نتیجه تدقیقاتی وکلای مسئله نك مخاکمه سنی ایجاب ایدیلکی حالده دیوان عالی وجه آتی اوزره تشکل ایدم جکدر :

قانون اساسینک (دیوان عالی) فصلی معدل قانون اساسیده نه مجلس مبعوثانک اجرا ایتدیکی تعدیله نه ده بوتعدیلاتک مجلس اعیانده آلدینی شکله کوره مقرون اراده اولمشدر .

بوفصل ۹۳ قانون اساسیسنده کی شکلی الیوم محافظه ایتکده درکه شویله در :

دیوان عالی

« ۹۲ نجی مادّه : دیوان عالی ۳۰ اعضادن مرکبدر . بونلرک اقونی هیئت اعیان ، واقونی شورای دولت ، واقونی محکمه تمیز واستیناف رؤسا و اعضاسندن قرعه ایله تفریق و تعیین اوله رق هیئت اعیان دأر مسنده لزوم گورندکجه بالاراده سنیه عقد اولور .

وظیفه سی : وکلا ایله محکمه تمیز رؤسا و اعضاسنک و ذات و حقوق شاهانه علیهنده حرکت و دولتی بر حال مخاطریه القایه تصدی ایلیانلرک محاکمه سیدر . »

ملاحظه

دیوان عالی ، بوماده نك فقره اخیر مسنه استناداً تشکلی ایدم جکدر . چونکه بوفقرده (دولتی بر حال مخاطریه القایه تصدی ایلیانلر) تعبیری طرابلس مسئله مسنه مابه التطبيق اولمش اولیور .

بومسئله ده بر قصد اولدیغنه هیچ بر عثمانلی قائل اوله ماز . بزجه طرابلس مسئله سی ، غفلت و یا تسامح و یا خود هریکیسنی تولید ایدن اجانبك تأمینانه غافلانه امنیت یوزندن تحدث ایتمشدر . وطنك تمامیتنی اخلال ایدن هرهانکی بر حادثه ، ولومقرون قصد اولمش اولمسون ، تسامح و اهاال و غفلت و اغفال دخی مؤدی ضرر و خسار اولمسنه کوره ، هر حالده موجب مسئولیت و محاکمه در .

بو ۹۲ نجی مادّه بی ۱۰۷ نجی مادّه اولمق اوزره تعدیل ایدن مجلس اعیان فقره قانونیه ده واضح و دها شموللی بر شکل ویرمشدر . چونکه آنده دیوان عالی نك وظیفه سی : « منصوب و معزول وکلا ایله محکمه تمیز رؤسا و اعضاسینك وظیفه مأموریتلرندن طولانی محاکمه سیدر . » جمله سیله تعیین اولمش در .

